СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 80. Джерзи Ситі, Н. Дж., субота, 6 квітня 1935. VOL. XLIII. No. 80. Jersey City, N. J., Saturday, April 6, 1935. THREE CENTS

УРЯД ПРЕДКЛАДАЄ ПЛЯН СУСПІЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ВАШИНҐТОН. — Прихильні урядови конгресмени предложили нарешті конгресови вироблений урядом законопроект суспільного забезпечення, що має в собі не тільки пляни забезпечення проти безробіття та забезпечення на старість, але ще й забезпечення опіки над дітьми та жінками підчас пологів. Законопроект називається „Сошел Секюріті Бил".

Проєкт уже був передискутований у комітеті палати послів для приходів. Багато конгресменів вело там проти нього завзяту опозицію. Щоб успокоїти цих опонентів, прихильні йому конгресмени згодилися на злагодження багатьох постанов проєкту.

Тепер демократична більшість у конгресовій палаті послів думає над тим, якби довести до скорого ухвалення проєкту. Думають вони почати дебати над проєктом уже наступного дня. Дискусія має бути обмежена до 40 мінут, не мається дозволити на ніякі поправки й проєкт має прийти під голосування негайно по скінченню дебати.

УЖЕ МАЮТЬ НОВИЙ СПЕЦІЯЛЬНИЙ ПРОЄКТ ЗАКОНА ПРО РОБІТНЮ ЗАПОМОГУ.

ВАШИНҐТОН. — Конференція представників обох палат конгресу вже виробила новий проект закона про робітню запомогу, що має дати президентові Рузвелтови до свобідної розпорядимости суму 4 міліярди 880 міліонів долярів.

Проєкт мав на ціли передовсім погодити суперечности між постановами сенату й палати послів, а зробив це так добре, що тепер і одна й друга палата каже, що її проєкт виграв.

Демократична більшість постановила перепертити проєкт якнайскорше через обі палати, щоби він дістав якнайскорше підпис президента й щоб уряд міг почината його виконувати.

УРЯД ХОЧЕ СУДОВОГО РІШЕННЯ В СПРАВІ „НАЙРИ".

ВАШИНҐТОН. — Федеральний уряд постановив випробувати, чи новий закон про відбудову краю годиться з конституцією Америки.

Щоби мати таке рішення суду в справі цього закона, федеральний уряд рішився внести якнайскорше позов проти одного підприємства, котре не хоче виконувати кодексу про торговлю дробом. Суд буде мусіти вирішити, чи конгрес має право давати урядови право встановляти такі кодекси.

По внесенню такого процесу уряд буде ще мати додатковий клопіт наперти на суд, щоб видав рішення якнайскорше.

БЕРУТЬСЯ ЗАВЗЯТО ДО БОРОТЬБИ ПРОТИ ЗЛОЧИНІВ.

ОЛБАНІ (Ню Йорк).—Сенат стейтової леґіслятури ухвалив 8 законопроєктів, що мають на ціли поборювати злочин. Пять з тих проєктів ухвалено одноголосно.

Проєкти пропонують прерізні міри для боротьби проти злочинів. Один з проєктів, приміром, дає право домагатися від адвокатів оборони, що думає покликати відводових свідків, подати прокураторії імена цих свідків наперед, що має очевидно на ціли дати можність прокураторії прослідити цих свідків.

БАНДИТСЬКИЙ НАПАД НА ПОЇЗД.

ШІКАҐО. — Чотири замасковані й узброєні бандити напали на „Луізіяну", поспішний поїзд залізниці „Илиноїс Сентрел Рейлрод" як він виїжджав зі стації. Заки він доїхав до стації Канкакі, бандити ограбили коло 40 пасажирів у 5 возах.

Грабіж відбувався так, як це описано в давніх історіях. Грабіжники, видно уплянували напад дуже подрібно. Забирали вони від пасажирів тільки готівку. Дорогоцінних предметів не брали. Одного пасажира, котрий думав, що це жарт, та не хотів датись ограбити, пострілили.

Як поїзд звільнив перед стацією в Канкакі, бандити вискочили з поїзду. Тут вони відай утекли при помочі свого товариша, що заграбив автомобіль від одного проїжджаючого автомобіліста. Цього автомобіліста вони звільнили які 4 милі по за містом.

СЛІДСТВО НАД БОЛЕМ ГОЛОВИ.

НЮ ЙОРК. — Перед Нюйорською Академією Медицини велася цікава дискусія над причинами болю голови.

Д-р Фостер Кенеді, один з багатьох спеціялістів, що брали участь у дискусії, подав висліди довших розслідів, які в тій справі робили лікарі шпиталю Белвю. Говорив він, що біль голови починається з прерізних причин. Багато з тих причин ще й досі є містерією для науки. Лікарі прослідили між іншим причини, чому питтє кави не дає людині спати. Показалося, що кофеїна спричиняє обниження тиснення крови в голові, котре утрудняє спання. Подібні наслідки викликає в деяких людей деяка пожива, приміром яйця або молоко. Стверджено, що напад до міґренових болів голови може бути дідичний.

КАНАДА МАЄ ТЕПЕР КОЛО 2,000 РЕНІВ.

Вже пять років велика череда ренів мандрує з Аляски на північну територію Канади. Ту череду закупив канадійський уряд в Алясці для розмноження ренів у північній Канаді, головно для прохарчування Ескімосів. Череда ренів мусіла час від часу припинюватися по дорозі для попасу та в часі, коли родилися молоденькі рени. Головним чередником, що дає розпорядки своїм помічникам, є Ляпляндець Андрій Бар. Вкінці 26 лютого череду ренів перегнали чередники на східній берег ріки Мекензі, де її оставиться. Чередники будуть старатися навчити Ескімосів, як треба плекати й розмножувати ренів.

24 ПРОКАЖЕНИХ УБИЛИ, А ЇХ ОСЕЛЮ СПАЛИЛИ.

Недавно населення рибацького села Вайчов, на устю одного острова Перлової ріки в Китаю, позбулося прокажених зі свого острова. На острові була маленька оселя прокажених. Було в тій оселі 24 особи. Та проказа зараслива, отже треба було селянам безнастанно захищатися від прокажених, щоб не заразитися. Це з часом так їм вприкрилося, що вкінці вони спільно напали на оселю прокажених і всіх людей, що там були, повбивали. Саму оселю прокажених спалили.

БУРЯ ЗДУЛА В МОРЕ ЖІНКУ З ДИТИНОЮ.

В околиці Гвитлі в Йоркширі в Англії недавно несла жінка 8-місячну свою хвору дитину до лікаря. Коли вийшла на гірську стежку, що йде понад саме море, саме тоді подув сильний вітер і втрутив жінку з дитиною у море. Дитина забилася на смерть, а її мама смертельно потовклася. Їх знайдено над самим морем у підніжжю гори.

СПОРТОВЕЦЬ, ЯКОГО ПЕРЕСЛІДУЄ ПЕХ.

В Пабиніцах склався в галі місцевої гімназії випадок. Підчас легко-атлетичного тренінґу ученик Кох так нещасливо кинув диском, що вдарив одну ученицю, яка стояла оподалік, у чоло і зломив їй кість. Дівчину в дуже тяжкому стані відставили до шпиталю. Той сам змагун зломив собі недавно руку, іншим разом скрутив собі язик і мало не вдушився. В останній хвилині тренер уратував його від смерти.

МАРНОТРАТНИЙ СКУПАР.

Помер у Льондоні 67-літній робітник Гавер. Від голоду. Під його подушкою знайшли коперту з 56 фунтами стерлінґів (приблизно 300 долярів) і на рахунку в банку 220 фунтів. Скупар? Ні. Він погорджував грішми і вважав їх джерелом усякого лиха. Навіщож збирав їх? Щоб показати людям, що нехтує ними. Як звичайний сірий робітник, заходив він урядн-годи до шиночків і там на очах здивованих гостей запалював люльку стерлінговим банкнотом. Він хотів таким робом позбутись усіх своїх грошей і він ще запалив приблизно 276 люльок. Слідчий суддя ствердив, що Гавер помер природною смертю. До цього додав тільки таку фільософічну замітку: Покійний знайшов найдорожчий з усіх дотеперішних способів, як запалювати люльку.

ЗАСУДЖЕНИЙ НА КАРУ СМЕРТИ ЗА ВБИТТЯ МАТЕРИ.

В Белвил, Онт., скінчився один з найбільше сензаційних процесів у Канаді, коли лава присяжних признала Геролда В. Вермілія винним душогубства, що порубав малою бардою (гечет) свою 70-літню маму. Суддя Джефрі проголосив присуд, що Вермілія має бути повішений 2 травня.

Вермілія живе в Каліфорнії і коли знайдено його маму вбитою, тяжко було зразу вгадати, хто міг її так порубати. Слідство доказало, що він потайно виїхав з Каліфорнії, вбив свою маму і літаком вернувся назад до Каліфорнії, так, що вістка про смерть матери застала його вже там. Оборонці виродного сина боронили його божевіллям та умовою невідповідальністю, одначе для суду рішаюче було те, чи він був свідомий того, що робив, і на тій основі лава присяжних признала його винним душогубства.

КОЛИШНІЙ РОСІЙСЬКИЙ КОМАНДАНТ ПЕРЕМИШЛЯ ЖИЄ У ЛЬВОВІ.

Між російськими еміґрантами, що після большевицького перевороту спинились у Львові, знайшовся теж колишній російський полковник, Сергій Кондратов, що після капітуляції Перемишля 24. березня 1915 р. був російським комендантом цієї твердині. Він походить з багатої родини в Петрограді, яка після конфіскати її маєтку большевицькою владою знайшлася на еміґрації в крайній нужді. Полк. Кондратов заробляє на шматок хліба, ходячи по домах і продаючи олівці, папери і т. п.

ҐАНДІ ПРОТИ СТАРОГО ЧОЛОВІКА.

Ґанді вислав провідникам конгресу телеґраму, в якій протестує проти подружа багатого 60-літнього Індійця Каняля з... 13-літньою дівчиною.

ЗЛОВЖИВАННЯ РУМУНСЬКОЮ КУКУРУЗОЮ.

Перед судом присяглих у Коломиї відбулася свого часу розправа проти бувшого референта фінансово - рільного бюра, Ст. Богосевича, у звязку зі зловживаннями з кукурузою, спровадженою з Румунії для розділу між голодне гуцульське населення. Епільогом тої справи була розправа, що відбулася на днях перед коломийським городським судом проти бувшого війта громади Товмачик, Венгринюка, господаря Михайла Стасюка і купця Давида Крайсберга з Коломиї. Стасюк зладив фіктивний список бідних господарів Товмачика і намовив війта Венгринюка, щоб його підписав. Цей список предложив владі в Коломиї і добув тим способом придіп близько 20 сотнарів кукурузи по ціні 21.50 зл. за сотнар. Замість розділити кукурузу між селян, Стасюк продав усю кукурузу коломийському купцеви Крайсбергови по ціні 24 зл. за сотнар. Стасюк відповідає тепер за видурення фальшивої посвідки від війта та за ошуканство, Венгринюк за надужиття влади, а Крайсберг за ошуканство. Незалежно від того процесу митний уряд у Снятині укарав Стасюка грівною у висоті 1,827 зл. з заміною на 45 днів арешту. Розправу відложено.

КАНАДІЙСЬКА ХУДОБА ДО АМЕРИКИ.

Від січня до кінця лютого ц. р. Канадійці продали до Злучених Держав коло 9,000 штук рогатої худоби. На ринках у Шікаґо і Ст. Пол є така добра ціна, що канадійські експортери навіть після оплати високого мита ще заробляють добрі гроші. В обох містах за експортовану худобу з Канади платили минулого місяця від $9.75 до $12.00 за сто фунтів ваги добре вигодуваної худоби. Через те ціна на худобу у Вінніпеґу також підскочила з $3.75—$4.75 за сто фунтів до $4.75—$6.00.

БІЛІ ЛЮДИ ГІРШАТЬ ЕСКІМОСІВ.

У Вінніпеґу кілька днів гостював епископ Алфред Тюркетіль, „епископ Ескімосів". Він має найбільшу дієцезію на світі. Його столицею є місто Чорчил у північній Манітобі, звідки він завідує своєю дієцезією, що має понад один і пів міліона квадратових миль. Та мабуть ніякий інший епископ не має так мало людей у своїй дієцезії, як епископ Тюркетіль. На півночі Канади є лише 6 тисяч Ескімосів. Він каже, що Ескімоси зіпсувалися через стрічу з білими людьми. Найгірше зіпсули Ескімосів ті білі люди, що тому 50 літ приїздили на ловлю китів. Від білих людей Ескімоси навчилися говорити неправду, бути нещирими, красти, пиячити і тим подібне. Епископ Тюркетіль їде до Монтреалу. Він пробув на далекій півночі Канади 35 літ. Він добре знає мову Ескімосів і тою мовою переклав римо-католицькі церковні книжки.

СПЕКУЛЯНТИ ПОТЕРПАЮТЬ.

У ввязку з законопроєктом утворення федеральної збіжевої ради, яка мала би перебрати справу перепродажу всього збіжа в Канаді, т. зв. збіжеві біржі (ґрейн експендж) утратили би всяке значіння, а тимсамим мусіли би припинити свою діяльність. Колиб той законопроект став законом, то збіжева рада перебрала би все збіже, а поодинокі збіжеві агенти, які нині спекулюють на біржі, і, ніяких цінностей не витворюючи, заробляють міліони, потратилиб легкий спосіб заробітку.

18 ПОЛІТИЧНИХ УБИВСТВ У СССР ЗА ОДИН МІСЯЦЬ.

З Москви надійшли вістки: Офіційний комунікат комісаріяту внутрішніх справ подає, що в ночі з 28. лютого на 1. березня ц. р. вбили визначного комуністичного діяча Грухшунова недалеко Новоросійська. Слідство виявило, що його вбив з чисто політичних мотивів селянин „кулак", якого арештували. Генеральний прокуратор зажадав, щоби слідство проти вбивника і його здогадних спільників закінчила місцева влада за 10 хвилин і щоб негайно відбулася розправа. Офіційні вістки кажуть, що в лютому ц. р. було у СССР 18 політичних убивств.

ЗАТОНУВ КОРАБЕЛЬ У ҐДИНІ.

На Балтійському морі біля Ґдині шаліла велика буря й затопила тяговий корабель „Жубер" із залогою, зложеною з 5 осіб. Хвилі залляли його цілковито, так, що до кількох мінут пішов на дно.

ФРАНЦІЯ ДАЛІ ГОТУЄТЬСЯ ДО ВІЙНИ

ПАРИЖ. — Франція є цілком незадоволена з теперішнього міжнародного положення. Найбільше болить її це, що Англія не йде разом з нею проти Німеччини. Бож сталося так, що в часі, коли Гітлер кинув визов Версайському договорови і коли Франції, Англії й Італії треба було разом виступити, Англія вислала до Берліна своїх дипльоматичних висланників, щоб вони вислухали Гітлера. Це вважається у Франції заломанням солідарности бувших аліянтів проти Німеччини.

Супроти цього Франція зачинає оглядатися більше на свої власні сили. Тому задержує покищо на три місяці довше той річник жовнірів, який повинен бути відпущений домів 13-го квітня. Далі висилає два корпуси, в силі 30,000 жовнірів, на східній фронт на скріплення фортець, які там побудувала по світовій війні. Разом з нею слідно воєнну підготовку і в Бельгії.

НАСЕЛЕННЯ ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА. — Проголошено статистику населення Польщі, яка має тепер 31,941,461 мешканців. На українських землях під Польщею подано таку скількість населення за воєвідствами: Львів 3,443,988 Станиславів 1,476,358, Тернопіль 1,603,313, Волинь 2,084,791, Полісся 1,131,359. Багато українського населення вчислено теж до краківського і люблинського воєвідства.

ХОРВАТСЬКА РЕВОЛЮЦІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ ДАЛІ ПРАЦЮЄ.

ВІДЕНЬ. — З Заґребу, столиці Хорватії, доносять, що недавно прийшло до сутички між хорватськими селянами і сербськими жандармами. Серби приарештували кількох хорватських селян за революційну роботу серед населення. Та населення стануло в обороні арештованих і з тої причини прийшло до перестрілки між жандармами й арештованими. Було 8 убитих і 6 важко ранених. Відома хорватська революційна організація Усташа, яка в минулому році вбила сербського короля працює далі. Нагінка за хорватськими революціонерами в Сербії і на чужині в нічому не зменшила її активности, яка тепер посилена ще й тому, щоб тим чином запротестувати проти цеї частини Хорватів-угодовців, яка хоче співпрацювати з Сербами.

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ ПІД ПОЛЬЩЕЮ МАТИМУТЬ КРАЩІ ДОРОГИ.

ЛЬВІВ. — У другій половині минулого року Польща збудувала 1,059 кільометрів нових доріг. Більшість їх припадає на воєвідства з українським населенням, де всі дороги цілком запущені. Щойно тепер взялася Польща їх направляти, але з конечности, бо заноситься на війну. Тому направляє і розбудовує хоч ті дороги, які мають військово-стратегічне значіння.

НАЦІСТИЧНА ДЕМОНСТРАЦІЯ В ДАНЦІҐУ.

ДАНЦІҐ. — Місто Данціґ відвідав генерал Герман Ґерінґ, котрого представлено як такого, що разом з Гітлером знищив у Німеччині партійництво і створив Третю Німеччину, націстичну і обєднану. Ґерінґови справили величезну овацію. В параді було 10,000 людей в уніформах, які нічим не відріжнялися від націстичних уніформів у Берліні. Всі витали Ґерінґа на націстичний лад. Тільки чужинці були звільнені від такого поздоровлювання. Тим місто манифестувало свою єдність з Гітлером і Німеччиною. У своїй промові Ґерінґ зазначив, що кождий, хто не голосуватиме при виборах у Данціґу на націстів, буде вважатися зрадником Німеччини і німецьких інтересів.

ЗАГАДОЧНЕ САМОГУБСТВО.

ЛОНДОН. — Отруїлися дві жінки-соціялістки, що мусіли покинути Німеччину, переслідувані націстами. Є ними: Дора Фабіян, років 35, доктор фільософії, і Матильда Вурм, років 60, письменниця. Це самогубство звязують із схопленням у Швайцарії журналиста Бертольда Якоба, якого нібито схопили націсти і перевезли до Німеччини.

В ЕТІОПІЇ ПАХНЕ ВІЙНОЮ.

АДДІС АБАБА (Етіопія). — Подають з достовірного джерела, що в напрямі Еритреї й італійської частини Сомалі посувається етіопська добре узброєна армія в силі яких 100,000 жовнірів.

ІТАЛІЯ ДАЛІ МОБІЛІЗУЄ.

РИМ. — Проголошено вербування добровольців до висилки до Африки, де їх приділять до 5 дивізій, що матимуть принаймні 40,000 мужа. Досі перевезено вже до Африки 31,000 жовнірів.

ЖУРАВЛІ — ДОБРИЙ ЗНАК.

ТОКІО (Японія). — Король Манчука Канг Те зазнав великих почестей уже на морі, ідучи у відвідини японського цісаря в товаристві 70 воєнних японських кораблів.

Японці найбільше задоволені з того, що над кораблем, яким їде король, перелетіли два журавлі. Кажуть, що це означає щастя. Та, не зважаючи на щастя, тисячі поліцаїв пішли в Токіо до святині молитися, щоби набрати сили і розуму, як охоронити життя короля Манчука.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НОВА „НАЙРА"

Між питаннями, які президент Рузвелт лишив своїм приятелям до полагодження, коли він виїжджав на вакації на Карібське море, найважнішим візаї питанням було питання, що робити з урядом відбудови краю („Найрою").

Старий закон уже стратив обовязуючу силу. Треба було щось на його місце народови дати. Що саме це мало бути, урядови не було ясно. Не хотів він певно нічого конгресови накидати, знаючи згори, як це небезпечно для адміністрації накидати щонебудь конгресови, або коли в конгресі не має відповідної більшости, або коли ця більшість є така велика, що вона собі позволяє розділюватись. Уряд ждав на якусь акцію від конгресу й ждав, а коли акції не було, вніс власний проєкт, щоби продовжити уряд про відбудову краю на дальші два роки.

У цім законі задержано постанову, що лягла в основу відомої нині секції 7А про права робітників до колективних умов з підприємцями. Як відомо, ця постанова робітникам цього права добре не ґарантувала й робітничі організації домагались аби краще її закріпити або не дурити робітників та її скасувати. Щоб наперти на уряд, щоби він ґарантував краще право робітників до колективної умови, провідники робітничих юній, а передовсім Американської Федерації Праці, взялися страшити уряд і конгрес страйками у великих і важних промислах. Уряд на це заявив, що він думає, що новий закон про відбудову краю вдоволить уже робітників. Закон, відомо, робітників удоволити не міг. Навіть консервативні провідники Американської Федерації Праці, признаючи корисність нової „Найри", сказали, що вона буде корисна тільки тоді, коли конґрес ухвалить не тільки цей закон, але й проєкт Ваґнера про робітничі спори, чого уряд, очевидно, не може ґарантувати.

Коли робітники юній мали поважні сумніви про те, що варта новий закон про відбудову краю, уряд наварив нової саламахи, заявивши в одній справі про нарушення кодексу про торговлю деревом, що він не буде добиватися від суду признання обовязуючої сили цього закона. Це викликало негайно в краю враження, що уряд не береться до справи серіозно, що він самий не знає, чого хоче, що він хитається під впливом протестів і агітації; раз тягне за робітниками, раз за капіталістами, а назагал, уганяючи за двома зайцями, не ловить ні одного. Старающися вдоволити робітників і підприємців, не задоволяє ні одних ні других, і остаточно всяку акцію зводить на ніщо. Серед робітництва росте враження, що уряд практикує не здорову політику, а політику політичного фарисейства. А уряд це чує і нічого не робить, щоби зріст невдоволення, котре й сліпий може бачити, в якийсь спосіб здержати.

Полк. В. Колосовський.

ДАЛЕКОСХІДНІЙ КОНФЛІКТ

(Надіслане для „Свободи").

Становище Англії на Далекому Сході.

Третьою великою державою, що має життєві інтереси на водах Тихого океану, є **Англія**. Можна сказати, що зріст Англії в світову державу узмістовлювався в зміцненню її влади на Середньому й Далекому Сході. Для того Англія використала обставини, які запанували після французької революції, коли то великі держави Европи були в стані безперивних війн між собою. Тоді Англія передусім остаточно закріпила за собою Індію. Але цим вона не заспокоїлась. Повсякчасний купецький інстинкт англійського промисловця штовхав його все далі на схід аж до границь Китаю, який усіми силами оберігав себе від наїзду „білих людей". Тільки під напором сили Пекін отворив перед Европейцями свою старинну браму. Першою добичю Англії був остров Гонг-Конг, що його вона дістала після Нанкінського миру в 1842. р. Через захоплення цілого острову Англія й до сьогодні є сторожем у ворітах багатого північного Китаю через Кантон. Це місто, а також міста Амой, Футшу, Нігпо й Шангхай були оголошені міжнародніми портами. В 1860. р. підписано Пекінську конвенцію, яка дала основи ступневому міжнародньому оточенню Китаю. В 1875. р. вбиство Англійця в Китаю дало Англії приводу вимагати від Китайців відчинення для міжнародного користування чотирох нових портів на ріці Янгце. В тому самому часі Англія захопила півостров Маляку й остров Сінгапор, які стали дуже важними етапами на шляху Англії до Тихого океану.

Особливо велике значіння має Сінгапор, який представляє собою першорядну морську базу й твердиню, якої вплив сягає на всі води східньо-азійських морів. На півночі його укріплення мають на увазі Японію, причому Сінгапор може служити опірною точкою для фльоти, яка буде концентруватися в районі Гонг-Конг. На схід його вплив сягає на цілий архіпелаг Маляйських островів. Одночасно Сінгапор забезпечує для Англії володіння територіями Бірми й Індії.

Можна думати, що Англія має своїм головним завданням не допустити японської експанзії поза укріплення Сінгапору в напрямі південної Азії. Китай же й ціла східня Азія не мають для Англії великого значіння. Через те становище Англії є досить відмінне від становища Америки, для якої китайський ринок має великий інтерес. Цим саме й пояснюється те, що Англія в сучасному конфлікті тримається дуже обережно й не маніфестує ніякого бажання обтяжувати своє положення відносно Японії.

Московські інтереси на Далекому Сході.

Четвертою великою державою, що має інтереси на водах Тихого океану, є **Росія**. Одначе треба відрізнити Росію національну від Росії комуністичної. Інтереси Росії національної на берегах Тихого океану по своїй суті досить обмежені: вони вимагають збереження сучасних далеко-східніх володінь для переселення майбутньої надвишки населення й використовування природніх багатств цієї країни.

Подібні інтереси на Далекому Сході матиме й будуча **Українська Держава**, яка посідатиме там національну територію, рідко заселену, т. зв. **Зелений Клин**.

Інтереси Росії на Далекім Сході не є такі, щоби хтонебудь на них лакомився й щоб вони потребували воєнних мір захисту. Національна Росія й національна Україна на берегах Тихого океану при всіх умовинах можуть без перешкод підтримувати мир зі всіми своїми сусідами.

Інтереси Росії комуністичної, краще сказавши, Третього Інтернаціоналу, на Далекім Сході великі. Колись Ленін казав, що „світова комуністична революція прийде через азійський Схід, де мешкає більше як половина всього населення земної кулі". Совєтський уряд в останніх роках спрямував саме через азійський Схід усі зусилля своєї руїнницької праці. Комуністична агресія почалася тут іще в 1923. р., коли совєтські газети почали балакати про „дружбу" зі східними народами. Практично ця „дружба" полягала в тому, що з Москви на Далекий Схід надсилано численні кадри комуністичних агітаторів і воєнних фахівців, на чолі яких стояли відомий червоний генерал Блюхер, що прикрився псевдонімом Ґалін, і Жид Ґрузенберґ, псевдо Бородін. Головні зусилля були спрямовані на Китай, де Москва хотіла в своїх інтересах використати національний котайський рух. Передбачувалося „через національне відродження й демократичний лад прокласти шлях для соціяльної революції" („Воєнний Вєстнік" ч. 36. за 1924. р., стор. 9.). Ця гра комуністичної Москви продовжується в Китаю й до цього часу, при чому зорганізовано в краю зусиллями московських комуністів і інструкторів т. зв. Червону Китайську Армію, яка робить багато клопотів центральному китайському урядови.

Крім Китаю, пощастило московським комуністичним агітаторам викликати серіозні заворушення в голяндській Індії, Індокитаю, на острові Формозі й на Филипинах.

Не підлягає ніякому сумніви, що червона Москва при найменшій можливости буде розвивати свою руїнуючу працю на азійському Сході, який є намічений як „огнище світової пожежі". Пропаганда комуністичних ідей серед мало культурних і експанзивних народніх мас Азії буде продовжуватися. Це буде дуже ускладнювати вирішення й без цього дуже складного тихоокеанського питання. Здійснення плянів Москви в усіх їх ширині може привести в краях азійського Сходу до серіозної громадянської війни з імовірним уміщанням у неї всіх великих держав, що їх інтереси лежать на водах Тихого океану.

Згода великих держав щодо Тихого океану.

Зі сказаного можна бачити, що протилежности між головними тихо-океанськими державами є настільки великі, що викликають серіозні сумніви щодо можливости збереження тут миру. Це розуміють усі й через те в післявоєнних часах держави вживали заходів для злагодження всіх гострих питань тихо-океанської проблеми. Передусім у грудні 1921. р. підписано договір, у якому Англія, Злучені Держави Америки, Японія й Франція взаємно ґарантують одні одним ненарушність їх володінь на Тихому океані. Велике значіння має точка 19. договору, яка означує границі демілітаризованої смуги на водах Тихого океану. В межах цієї смуги мусить підтримуватися статус кво щодо укріплень і баз фльоти. Ця смуга вміщує в собі: для Японії всі її володіння на Тихому океані (бувші німецькі острови), остров Формозу й усі малі острови коло нього, Курильські острови; для Злучених Держав Филипини, остров Ґуам і всі інші острови на захід від Гаваїв; для Англії всі її островні володіння крім тих, які належать до Австралії, Нової Зеляндії й Канади. Границею цієї демілітаризованої смуги на заході є 110-тий геогр. полуденник. Отже Сінґапор до цієї смуги не належить. Взагалі Англія мало чим поступилася при заключенні цього договору. Зате Японія й Злучені Держави поробили великі уступки, відмовившися від укріплення тих островів, які дозволять держати під контролею найважніші шляхи получень на Тихому океані (Формоза, Филипини, Ґуам, Маріяни, Кароліни й інші).

В 1922. р. підписали великі тихо-океанські держави угоду в Вашинґтоні про обмеження морських зброєнь. Сила й число великих воєнних кораблів для Англії й Злучених Держав мусіла мати коефіцієнт 5, для Японії 3, для Франції 1.75. Отже тим способом осягнено деяку рівновагу морських зброєнь на водах Тихого океану.

(Кінець буде).

„ПОЕТИЧНА УКРАЇНА" БОДЕНШТЕДА

Якраз 90 літ минає у біжучому році, як у Німеччині вийшла маленька книжечка під наголовком "DIE POETISCHE UKRAINE". Була це збірка перекладів українських пісень і історичних дум. Автором перекладів був молодий німецький поет Фрідріх Боденштед.

Книжка ця і до цього часу лишилася чи не єдиним зразком перекладів нашої пісенної творчости західньо-европейською мовою, в якому „полишився цілковито український характер пісень, так, що, не вражаючи нічим німецького вуха, вони ані трохи не суперечать свойому оригіналови" (В. Щурат).

В своїм часі була це перша нагода для німецького читача, після тих нестравних фальсифікатів, які під назвою українських пісень (з котрими вони нічого спільного не мали) поширювали в Німеччині в першу чергу славнозвісний Михайло Чайковський, вглянути в душу нашого народу, що знайшла свій вираз у його піснях.

Фрідріх Енґель з його історією України, подорожній Коль, який поділився з німецькими читачами своїми враженнями про Україну кінця тридцятих років минулого століття, і нарешті Боденштед, то були три Німці, які найбільше причинились до ознайомлення своїх земляків з Україною. Боденштед був наймолодший з них. Маючи двацять з чимсь літ, цей юнак прибув на початку сорокових років минулого століття до Москви. Він досить скоро знайшов собі тут посаду домашнього вчителя в родині кн. Ґоліцина.

Живучи в Москві, молодий поет (він іще в дома почав писати поезії) мав нагоду вистарчаючо приглянутись до московського життя. Про свої враження писав він уже значно пізніше у своїх споминах. Не дуже вони були веселі. Він бачив у Москалів повну відсутність усякого дійсного „почуття права і чести", а тому і всякої „особистої гідности". Російські університети робили на нього враження касарень.

В домі Ґоліцина Боденштед мав нагоду зустрінутися з багатьома представниками тодішнього російського літературного світу. Там саме зацікавився він вперше Україною і її піснями. Як це не дивно, перший причинився до цього зацікавлення Москаль Красов. Цей бувший адіюнкт київського університету, будучи у Києві, був очарований Україною, і привіз у Москву це знання і захоплення українською мовою і побутом. Воно і не дивно, коли згадаємо, що побут Красова в київському університеті припадає на час, коли ректором там був славний збирач і видавець українських пісень, М. Максимович.

Від Красова довідався молодий Німець про те, що в Україні „народня поезія розвинулася більш ріжноманітно і багато краще ніж у Московщині". Про те, що Українці „довше зуміли схоронити свою свободу, яку вони любили понад все". І що ця любов до свободи причинилась „до самоповаги і лицарського духа, якого не мали Москалі, бо вони все почували і думали як отара". За рік свого знайомства з Красовом Боденштед настільки опанував українську мову, що вже почав перекладати пісні зі збірки Максимовича.

Більш поважно зайнятися перекладами з української мови мав нагоду Боденштед на Кавказі, де він у Тифлісі дістав посаду вчителя в гімназії. В Тифлісі зустрівся він з цілим гуртом людей, які могли стати йому в пригоді в його праці над перекладами українських пісень. Був це в першу чергу український патріот Росковшенко, який мав у своїй бібліотеці багато книжок з української історії й етнографії. Далі допомагав Боденштедови молодий офіцир, Поляк Тадей Заблоцький, пізніший співробітник „Рочніка літерацкого", що його видавав приятель Шевченка Ромуальд Подберезький. Заблоцький сам працював над перекладом українських пісень французькою мовою, в чому допомагали йому П. Куліш і О. Бодянський. Від нього дістав Боденштед збірки українських пісень, видані Ляхом Ширмою і Ваплавом з Олеська. Зрештою допомагав Боденштедови відомий український етнограф Афанасій Чужбинський.

Перші спроби своїх перекладів післав Боденштед на пораду іншого Німця-дослідника, Розена, до видавця барона Котти у Штутґарті. Цей видавець був так був захоплений перекладами, що відразу запропонував Боденштедтови приготовити до друку цілу книжку перекладів. І дійсно вже в 1845 році вийшла „Поетична Україна", де було переложено 40 українських пісень.

Я вже згадував вгорі про оцінку перекладів Боденштеда з боку такого авторитету, який є в цім випадку проф В. Щурат. Крім пісень, у книжці Боденштеда знаходимо вступ, у якому автор намагається в кількох словах познайомити німецького читача з українською історією. В цій передмові. такій иповій для, щоправда, спізненого романтика, яким був Боденштед, фантазія переплітається з історичною дійсністю і творить, хоч може і далекий від правди, але дуже поетичний і привабливий образ минулого України і її козацтва. При всій своїй фантастичности ця передмова написана з глибоким чуттям і, що для нас найцінніше, з великою симпатією для України. В кількох словах шкіцує автор життя козаків, що „вільні як степовий вітер" змагалися зі своїми колишніми гнобителями, а дітей своїх виховували під дзвін шабель і шум бою. Згадує він і про козацьку державу, яка успішно розвивалася і вступила у зносини з сусідніми державами. Про київських учених, які несли культуру й освіту для цілої Росії. Про Хмельницького і „таємничого старця Мазепу", зрештою про лицарську вдачу українськоі шляхти.

В цій передмові заповів Боденштед, що ще раз вернеться до української історії. Але видно молодече захоплення Україною уступило місце іншим зацікавленням. Одначе доля України далі цікавить німецького поета. Видаючи збірку історичних і економічних статтей російських авторів у власному перекладі, Боденштедт у передмові вказує на українське питання, яке чекає на свою розвязку, бо „Україна досі жріє про свою давню свободу". Зрештою у своїх споминах він знову вертається до України. Він осуджує тут політику російського уряду супроти України і головно відомий закон з 1876 року, який заборонив ціле українське письменство. Тут же він подає за іншим Німцем, Абелем, характеристику Українців як чистокровних Славян, в протилежність до Москалів, що мають у собі багато московської крови. Тому й Українці є осілим, хліборобським народом, з великими поетичними і музикальними здібностями, Натомісць Москалі є типовими кочовниками, які не люблять землі, є холодні і вирахувані.

Спомини ці вийшли у 1888 році, отже чотири роки перед смертю поета. Отже, як бачимо, Боденштед до самої смерти лишився приятелем України. — („Новий Час").

Д-р Ігор Лоський.

В. Будзиновський.

ПОМІЧ МЕДВЕДЯ

(Історичне оповідання).

(9)

— Їх коні перетомлені. Як мені і моїм товаришеви дасьте свіжі коні і як додасьте пару своїх Запорожців, то ми їх переймемо і приведемо сюди.

В Кручині було постійне воєнне поготівля, бо то було вже в сусідстві татарських дубичників. Все стояли окульбачені коні, частина Запорожців постійно була готова до походу. Ледви Ставський сказав се, заграла боєва сурма і перед отаманом станули двацять Запорожців. Всі на добрих конях, всі добре озброєні. До їх зброї належали також аркани.

— Двацять забагато, — сказав Ставський. — Більше як чотири, не треба.

— А як вони не поїдуть вкупі? — замітив отаман.—Як один поїде туди, другий сюди?

— І се правда. То нехай буде по чотири на одного, себто вашиx шість. До них я і мій товариш, то разом буде вісім...

— І я поїду з вами! — сказав отаман. — Як їх спіймаємо, то суд зробимо зараз на місці і зараз на місці виконаємо його.

— Нам обом дайте ваші коні, бо наші вже сильно змордовані!

Щоби не тратити часу, Запорожці дали їм вже осідлані коні поготівля.

— Я не годен збагнути, що ті Ляхи хочуть знайти в тій стороні, в котру поїхали! — сказав отаман, коли виїхали за частокіл, що оперізував будинки бекети.

— До сходу вирушили, щоби збаламутити погоню, коли би таки пустилася за ними! Добре уважаймо на тропу. Я бачу в степу перед нами якийсь чагарник.

— То верболоз, — пояснив отаман.

— Тропа іде просто на той верболоз. Я гадаю, що саме там, де верболоз закриє їх перед очима, котрі дивляться звідси, вони змінять напрям їзди і з верболозу вийдуть у степ та поїдуть назад туди, звідки приїхали.

— Чому гадаєте, що назад? — спитав отаман.

— Бо вони в сих сторонах нічого не згубили! Вони лиш ступали по пятах міщан, щоби в якійсь, для них догідній хвилі, в якімсь безлюдним місці вбити їх і вграбувати.

Ступаючи по тропі Ляхів, погоня вїхала в лозину. Недалеко від краю була мала галявка з більшим кущем лози по середині. На галявку перший вїхав Ставський і зараз спинив похід. Його зірке око побачило три тропи до того куща по середині, чи від нього. Між Запорожцями, що їхали з ним, був один старий пластун. Його Ставський прикликав до помочі. Пластун приглянувся слідам і каже:

— Та тропа, на котру вїхали, подвійна. Одна старша, друга цілком свіжа. Старша іде від куща, свіжа до куща. Тропа праворуч іде від полудня до куща. Вона несвіжа. Тропа ліворуч цілком свіжа. Мудрій голові не треба казати, як то було...

Коли пластун цікаво глянув на Ставського, він, не довго думаючи, сказав:

— Я міркую собі, що було так: Оба Ляхи вїхали в лозину від полудня і поїхали на сю галявку. Зараз подивимося що їх притягло до того куща по середині галявки. Вони підїхали до куща. Трава під кущем при кінці тропи дуже побита. Значить, вони злізли з коней і в тім місці чогось крутилися. Потому сіли на коні і вихали в степ туди, куди ми сюди приїхали. Чи не так?

— Розказуєте так, начеб то ви самі до того куща приїхали і від нього відїхали,— відповів пластун, і пояснив далі. — Звідси вони поїхали до нас. Коли від нас відїздили, їм чогось то треба було навідатися до тої лози. Від того та друга тропа на попередній. Поклонившися кущеви, вони відїхали від нього в сторону північну.

Ставський підійшов до куща і побачив розпорпану землю. Показуючи товаришам ямку, сказав:

— Тут ті Ляхи мали скриток для якоїсь невеличкої річи на час, коли самі були в Кручині. Коли їхали до Кручина, вступили сюди і сховали. Коли відїздили з Кручина, вступили сюди і вийшли. То було би недобре, як би люди було би не добре, як би люди в Кручині побачили се. То могли бути лиш гроші, заграблені замордованим. Убийники мусіли потерпати, що може й їх перетрусять та при них знайдуть добичу.

— Ми таки перетрушували їх, бо вони самі того зажадали, — додав отаман.

— Тепер далі, за ними! — сказав Ставський. — Пильнуймо добре тропи, щоби не пероочити того місця, де вони повернуть на захід. Хоч вони вже більше як годину в дорозі, то ми скоро переймемо їх, бо вони троха часу змарнували тут і ми маємо свіжі коні.

— Чи не ліпше було би, щоби ми поділилися на дві частини? Одна половина пішла би далі за сею тропою. З тою половиною я поїхав би. Як переймемо опришків, то й спіймаємо їх, бо буемо по два з арканами на одного.

(Далі буде).

ПРОТОКОЛ

З РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, ЩО ВІДБУЛОСЯ В ДНЯХ 18 ДО 22 ЛЮТОГО 1935 РОКУ В ДОМІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА ПІД Ч. 81-83 ҐРЕНД СТРІТ, ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

—o—

(3)

ЗВІТ ГОЛОВНОГО ФІНАНСОВОГО СЕКРЕТАРЯ-КАСІЄРА, Р. СЛОБОДЯНА.

Число порядкове позичок є 5,289. Під одним числом є по дві або три позички. Прошу тільки подумати, яка то велика праця над викінченням усіх тих справ. Не вистарчає переглянути тисячі грамот і друків на позички; треба втягнути кождого позичаючого члена в книгу позичок, зазначити на його картці суму позички, виписати позичковий контракт і чека, а потім вислати до відділу. Та на тім не кінець, бо ще треба обраховувати проценти від позичок і висилати у відповіднім часі упімнення до відділів. Буває, що секретар пришле малі суми проценту разом з місячними рахунками і знов заколот у затягуванню в реєстри. Коло таких позичок є 100% більше праці як від усіх інвестицій організації разом. Знаю організації, які стримали позички членам, бо це ніяк для них не оплачувалось.

При тих позичках є багато ріжного листування. Член домагається повної суми на позичку, себто тисячу долярів, бо на таку суму є обезпечений. Потрібно членови $500 на закупно трока, що дасть йому варстат праці. Дайте позичку на заплачення лайсенсу, пишуть бизнесмени. Місто забирає реальности за незаплачені податки і батько родини хоче забрати всю резерву, яка є на його, жінчиній і діточих грамотах для ратування реальности, і сотні ніших причин. Є багато нарікань зі сторони тих членів, які перейшли на новий рід тільки тому, щоб використати резерву і, як кажуть, продати грамоту. Ми відписуємо, що грошевих зворотів на „трансфер" не дається; тоді член забирає позичкою всю резерву і жалується, що організація стягнула процент, платний згори. При тім дається відчути брак відповідної машинової системи для позичок, як це мають асекураційні товариства. Така машинова система уможливилаб краще й точніше ведення тих позичок, а також облекшилаб обчислення процентів від них. Це знов потягнулоб значні видатки і тому покищо ми такої системи не могли запровадити. Спитаюся тепер: чи можливим є супроти тої всеї праці і видатків, получених з видаванням позичок членам, знизити відсотки від тих позичок? Вважаю, що коли нам залежить на тому, щоб наші грамоти мали відповідну резерву та щоб не спадала оцінка на наших грамотах, то вказаним є, щоб від усіх інвестицій ми мали якнайбільше процентів. А до тих інвестицій належать також позички членам.

	Mortuary Fund	Reserve Fund	Disability F'd	Nat'l Fund	Orphans Fund	Expense Fund	Totals
Amounts brought forward	**$2,639,379.13**	**$455,627.19**	**$90,353.41**	**$7,527.09**	**$227,590.84**	**$333,982.96**	**$3,754,460.62**
Disbursements from January 1, 1934 to December 31, 1934							
Death claims	182,892.09						182,892.09
Permanent disability claims			17,709.52				17,709.52
Cash surrender	3,858.85						3,858.85
National Fund				2,415.00			2,415.00
Orphans Fund					17,362.41		17,362.41
Total benefits paid	186,750.94		17,709.52	2,415.00	17,362.41		224,237.87
Commissions and fees paid to deputies and organizers						35,521.82	35,521.82
Salaries of officers and trustees, No. 3						8,199.00	8,199.00
Salaries of office employees, No. 6						2,478.00	2,478.00
Salaries and fees paid to Supreme Medical Examiners						150.00	150.00
Salaries and fees paid to Subordinate Medical Examiners						1,701.50	1,701.50
Traveling and other expenses of officers, trustees and committees						3,057.64	3,057.64
Insurance Department fees						271.00	271.00
Rent for soc'y's occupancy of its own bldg						1,000.00	1,000.00
Advertising, printing and stationery						6,609.24	6,609.24
Postage, express, telegraph and telephone						1,622.72	1,622.72
Lodge suplies						1,898.40	1,898.40
Official publication						42,858.00	42,858.00
Expense of Supreme Lodge meeting						2,197.60	2,197.60
Legal expense in litigating claims						127.10	127.10
Other legal expenses						453.03	453.03
Furnitures and fixtures						336.04	336.04
Taxes, repairs and other expenses on real estate	12,570.55					11,012.10	23,582.65
Bonds of Supreme Officers						446.88	446.88
Robbery Bonds & Safe Vaults rent						33.00	33.00
Actuary for service						2,238.00	2,238.00
Chamber of Commerce						25.00	25.00
Federal Tax for checks	69.60		9.80	16	1.46	41.73	122.75
Gross loss on sale or maturity of ledger assets (b) Bonds	407.00						407.00
Stocks per schedule D						109.24	109.24
Total Disburesements	**$ 199,798.09**		**$17,719.32**	**$2,415.16**	**$ 17,363.87**	**$122,387.04**	**$ 359,683.48**
Balance before transfers	**$2,439,581.04**	**$455,627.19**	**$72,634.09**	**$5,111.93**	**$210,226.97**	**$211,595.92**	**$3,394,777.14**
Increase by transfers						*68,175.75	
Decrease by transfers	*68,175.75						
Balance	**$2,371,405.29**	**$455,627.19**	**$72,634.09**	**$5,111.93**	**$210,226.97**	**$279,771.67**	**$3,394,777.14**

*) This transfer results from the exchange of the old N. F. C. Certificates to new American Experience Certificates and is the surrender charge deducted from the reserve in accordance with the By-Laws.

Табеля розходів складається з двох частей: перша відноситься до виплачених запомог спадкоємцям з фонду посмертного, запомоги з фонду запомогового, народнього і сирітського, як також грошеві звороти і скасовані позички нових родів обезпечення. Разом виплачено $224,237.87. Друга часть табелі відноситься до виплат фонду адміністраційного, виплати фонду посмертного на реальностях і обнижка на бондах понад торгову вартість. Разом розхід виносив $359,683.48; приріст маєтку $254,101.13.

Подрібні виплати фонду адміністраційного:

„Свобода" за орган	$42,858.00
Нагорода секретарям	35,521.82
Платня головного уряду	8,199.00
„Свобода" за друки, праці і статут	6,366.24
Податки, асекурація і направи при реальности	5,010.60
Процент (4%) резервовому фондови за інвестицію	4,800.00
Кошти подорожей і представництва	2,995.64
Платня помічних сил	2,478.00
Актуарій за праці і статистику членів	2,238.00
Кошти головного річного засідання	2,197.60
Відзнаки, книжечки і т. п.	1,898.40
Місцеві лікарі за нових членів	1,701.50
Почта, телефон, експрес і т. п.	1,622.72
Справи правні у виплаті посмертних запомог і т. п.	1,435.63
Опал, світло і чищення офісів У. Н. С.	1,175.67
Бонди головного уряду	446.88
Офісові прилади	336.04
Стейти за дозволи (ліценції)	291.00
Асекурація від огню, грабунку і бонд	224.06
Оголошення і друки	210.00
Головний лікар	150.00
Банкова скритка на вартісні папери і морґеджі	33.00
Оправа місячних книг	33.00
Чембер оф Камерс, річна вкладка	25.00
Разом	$122,277.80

Подрібні виплати фонду народнього:

Рідна Школа, інваліди, політичні вязні і т. п.	$1,100.00
Обєднання на видавництва	700.00
Архипенко за твір Україна	300.00
Памятник на гробі о. Григорія Грушки	265.00
Укаїнська вища школа в Стемфорд	200.00
На видавництво творів Гайворонського	150.00
Сиротинець у Філядельфії	100.00
Поміч двом студентам по $50.00	100.00
Разом	$2,915.00
Ів. Кучапський з Вілмінґтон, Дел., звернув стипендію	500.00
Виплачено з фонду народнього	$2,415.00

Фонд запомоговий:

З фонду запомогового уділено 495 запомог на суму	$20,153.00
Звернено позичок до фонду запомогового з року 1932 на суму	2,443.48
Фонд запомоговий виплатив	17,709.52
Члени вплатили місячними вкладками до фонду запомогового	$18,206.06
Виплачено запомог на суму	20,153.00
Члени вибрали з фонду запомогового більше ніж вплатили місячними вкладками суму	1,946.94

Виплати з фонду посмертного.

EXHIBIT OF DEATH CLAIMS

	TOTAL CLAIMS	
	Number	Amount
Claims unpaid December 31 of previous year	7	$ 5,438.44
Claims reported during the year	213	182,500.00
Totals	220	$187,938.44
Claims paid during the year	214	182,892.09
Balance	6	$ 5,046.35
Saved by compromising or scaling down claims		1,501.31
Claims rejected during the year	1	500.00
Claims unpaid December 31, 1934	5	$ 3,045.04

За 1934 р. виплачено 214 виплат на суму $182,892.09. Одну виплату відкинено, бо був доказ, що член поповнив самогубство, будучи членом організації 10 місяців. Спадкоємці внесли справу до суду.

В порівнанню з попереднім роком 1933 виходить ось що:
В році 1933 померли 186 членів на суму ________ $157,000.00
В році 1934 померли 213 членів на суму ________ $182,500.00

За всіх померших членів у 1934 р. ми виплатили посмертну запомогу з винятком одного, а то члена 243 відділу, бо треба провірити правосильність спадкоємців. У виплаті посмертних запомог є значні полекші, бо всі члени при вимїні старого роду обезпечення на новий упорядковують спадкоємців. Пожаданим булоб, щоб осталі члени перейшли на новий рід обезпечення і тимсамим також упорядкували свої записи посмертної запомоги.

З фонду посмертного виплачено або скасовано позички членам на суму $3,858.85.

EXHIBIT OF PERMANENT DISABILITY CLAIMS

	TOTAL CLAIMS	
	Number	Amount
Claims reported during the year	495	$17,709.52
Totals	495	$17,709.52
Claims paid during the year	495	$17,709.52

Фонд запомоговий був надзвичайно обтяжений виплатами. Багато відділів знищили свої каси хорих і, не маючи фінансів на заплачення запомоги недужим членам, відсилають просьби до головної канцелярії. Є багато членів, що ніяк не працюють, з того розхоровуються, і, не маючи заняття, зголошуються до запомоги, а уряд потверджує, що член не працює кілька місяців, тому запомога належаласяб. Отсе є причиною, що головний уряд був змушений обнижати висоту суми запомог для дійсних калік і невилікувально хорих членів, щоб не знищити цілого фонду запомогового. Траплялося, що організація виплачувала по дві тисячі долярів місячно. Колись хіба раз на чотири роки на конвенції виплачувано таку суму. Таке обниження суми запомог для невилікувально хорих членів є кривдою і головний уряд є змушений це робити так довго, доки відділи не стримають напливу просьб до цього фонду для звичайно хорих членів.

Були випадки, що по відмовленню запомоги з фонду запомогового члени вносили відклики до вищих інстанцій, писали дописи до „Свободи", або грозили чужою пресою. Наші вияснення, що запомога з фонду запомогового, згідно зі статутом організації, не належиться, стрічалися з опором і невдоволенням.

LEDGER ASSETS

Book valu: of Real Estate	$ 616,738.04	$
Mortgage Loans on Real Estate, first liens	1,290,664.31	
Book value of Bonds $887,138.00; Stocks $302.00	887,440.00	
Deposits in trust companies and banks	256,250.29	
Loans to certificate holders	343,684.50	
Total Ledger Assets		3,394,777.14

NON-LEDGER ASSETS

Interest due, $28,668.37 and accrued, $15,363.37 on Mortgages	44,031.74	
Interest accrued on Loans to certifiicate holders	2,603.24	
Interest accrued of Bonds not in default	13,484.20	
Interest accrued in Banks	1,611.32	
Rents accrued	172,25	
Total interest and rents due and accrued		61,902.75
Printing Plant	11,821.11	11,821.11
Gross Assets		$3,468,501.00

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED

Deposits in suspended banks	2,725.77	
Book value of bonds over amortized or investment value	78,493.06	
Book value of stocks over market value	226.50	
Printing Plant	11,821.11	
Past due and accrued interest on mortgages in default	20,562.32	113,828.76
Total admitted assets		$3,354,672.24

LIABILITIES

Death claims due and undaid, No. 4	$ 2,545.04	
Death claims reported during the year but not yet adjusted, No. 1	500.00	
Total death claims		3,045.04
Taxes due or accrued		2,638.47
Advance assessments,		3,533.76
Orphans Fund	210,226.97	
Notional Fund	5,111.93	
Reserve for Protection of Certificates	2,069,765.35	2,285,104.25
Total		$2,294,321.52

ЗІСТАВЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ.

Готівка.

Готівка з кінцем 1933 року	$ 296,999.35
Прихід за 1934 рік	949,925.64
Разом	$1,246,924.99
Розхід за 1934 рік	990,674.70
Готівка з кінцем грудня 1934 р.	$256,250.29

Морґеджі.

З кінцем грудня 1933 р. було на морґеджах	$1,672,831.96
Уділено нових морґеджів або збільшено морґеджі	21,294.02
Разом	$1,694,125.98
Сплачено або перебрано морґеджові інвестиції	403,461.67
З кінцем грудня 1934 р. осталося на морґеджах	$1,290,664.31
У. Н. Союз перебрав морґеджів на суму	$328,874.58
Сплачено морґеджів бондами Говм Ловн Корп.	38,770.03
Сплачено морґеджі готівкою	35,817.06
Разом	$403,461.67

Бонди.

З кінцем грудня 1933 р. було на бондах	$ 716,113.00
Закуплено бондів	489,258.00
Разом	$1,205,371.00
Продано або сплачено бондів	317,931.00
З кінцем 1934 р. осталося на бондах	$887,440.00

Реальности.

З кінцем 1933 р. на реальностях було	$268,202.70
Перебрано реальности за незаплачені відсотки і податки	328,874.58
Заплачено податки і вложено в направи і праці	19,660.76
З кінцем 1934 р. осталося на реальностях	$616,738.04

Поділ реальностей.

Перебрані реальности	$496,738.04
Дім У. Н. Союза	120,000.00
Разом	$616,738.04

Позички.

З кінцем грудня 1933 р. було на позичках	$186,529.00
У 1934 році визичено членам	164,010.50
Разом	$350,539.50
Сплачено позичок	6,855.00
З кінцем грудня 1934 р. осталося на позичках	$343,684.50

Повищу суму визичено 4,971 членам.

SCHEDULE OF MEMBERSHIP, AMOUNT OF INSURANCE, NUMBER OF DEATHS AND LOSSES AT ATTAINED AGES ON THE ANNIVERSARIES OF THE CERTIFICATES DURING THE YEAR

Attained Age	Number of Members Dec. 31 1934	Amount of Insurance	Number of Deaths During the year	Death Losses Reported During the year
18	903	804,500		
19	752	669,500		
20	527	472,000		
21	403	362,000	1	1,000
22	330	303,750	2	2,000
23	281	263,750	1	500
24	226	204,000		
25	197	179,828		
26	179	168,750		
27	146	133,500	1	1,000
28	132	121,250		
29	153	142,142	1	1,000
30	138	121,937	1	1,000
31	148	135,000		
32	130	115,750		
33	169	144,250		
34	213	177,500	1	1,000
35	339	281,500	3	2,500
36	496	406,250	4	3,000
37	741	614,000	3	2,500
38	876	734,250	7	4,500
39	1,014	834,874	3	3,000
40	1,102	917,350	6	6,000
41	1,062	886,470	4	4,500
42	975	807,191	7	7,500
43	937	790,250	8	7,750
44	945	798,500	8	6,000
45	931	783,800	13	10,000
46	1,018	848,950	8	7,750
47	837	687,000	10	8,250
48	730	598,500	11	10,000
49	678	551,000	8	5,500
50	592	487,500	14	12,500
51	491	400,100	13	12,250
52	437	352,865	10	8,500
53	408	334,500	9	7,000
54	309	240,155	9	6,750
55	277	207,000	10	8,250
56	204	155,750	7	6,250
57	198	147,500	2	2,000
58	167	121,675	4	3,500
59	132	100,413	5	4,000
60	109	82,991	2	2,000
61	93	73,000		
62	63	50,750	4	3,250
63	59	51,000		
64	41	30,750	1	1,000
65	45	37,677	3	2,250
66	32	26,500	3	1,500
67	25	23,000	1	1,000
68	16	15,250		
69	9	8,750		
70	3	3,000	2	2,000
71	6	6,000	1	250
72	8	8,000		
73	2	2,000		
74	4	4,000	1	1,000
75	5	4,500	1	1,000
76	2	1,100		
77	1	1,000		
Total	21,446	$18,036,018	213	$182,500

EXHIBIT OF CERTIFICATES

	Number	Amount
Benefit certificates in force December 31, 1933	20,996	$17,831,500
Benefit certificates written during the year	1,834	1,427,500
Benefit certificates revived during the year	7,524	6,343,900
Totals	30,354	$25,602,900
Deduct terminated, decreased or transfered during the year	8,908	7,566,882
Total benefit certificates in force Dec. 31, 1934	21,446	$18,036,018
Benefit certificates terminated by death during 1934	213	$ 182,500
Benefit certificates terminated by lapse during 1934	8,695	7,384,382

SHOWING ALL LOSSES AND CLAIMS UNPAID DECEMBER 31, 1934.

Date of Death or Notice of Disability	NAME OF INSURED	P. O. ADDRESS (City or Town & State)	Amount Due and Unpaid	In Process of Adjustment or Reported	Why Unpaid or Resisted
Apr. 26, 1926	Michael Bereza	Madison, Ill.	800.00		Legal controversy
Sept. 25, 1928	Harry Leszko	Wheeling, W. Va.	300.00		Legal controversy
Apr. 30, 1932	Leo Lewicky	Cleveland, Ohio	1,000.00		Legal controversy
Dec. 25, 1933	Dmytro Onyszczuk	Jamaica, N. Y.	445.04		Legal controversy
Dec. 10, 1934	Roman Sosnowsky	Chicago, Ill.		500.00	Legal controversy
		Total	$2,545.04	$500.00	

Звіт Молодечого Департаменту У. Н. Союза.

JUVENILE DEPARTMENT OF THE U. N. ASS'N.

	Annuity and Mortuary Fund	Expense Fund	Totals
Balance from 1933	**$236,859.96**	**$ 95,135.26**	**$331,995.22**

Income from January 1, 1934 to December 31, 1934.

Net amount received from insured	$ 19,658.30	$ 9,992.35	$ 29,650.65
Gross interest on mortgages	7,062.46	2,011.29	9,073.75
Gross interest on bonds less 493.05	626.40	900.00	1,526.40
Gross interest from banks	488.47	1,127.04	1,615.51
Rents	359.47		359.47
Gross profit on sale or maturity of securities	338.38		338.38
Total income	**$ 28,533.48**	**$14,030.68**	**$ 42,564.16**
Amounts carried forward	**$265,393.44**	**$109,165.94**	**$374,559.38**

	Annuity and Mortuary Fund	Expense Fund	Totals
Amounts brought forward	**$265,393.44**	**$109,165.94**	**$374,559.38**

Disbursements from January 1, 1934 to December 31, 1934.

Death claims	$ 3,123.00		$ 3,123.00
Equities transfered to Adult Class	8,180.00		8,180.00
Salaries of office employees		$ 2,717.00	2,717.00
Printing, Stationery, Lodge Sup. & Juvenile Magazine		6,313.75	6,313.75
Postage, Express, etc.		475.00	475.00
Actuary, legal expense, Federal Tax	48	403.54	404.02
Tax and repairs on Real Estate ..	272.15		272.15
Total Disbursements	**$ 11,575.63**	**$ 9,909.29**	**$ 21,484.92**
Balance	**$253,817.81**	**$99,256.65**	**$353,074.46**

Табеля доходів Молодечого Департаменту виказує, що члени вплатили місячними вкладками суму $29,650.65, проценти від морґеджів, бондів і банків, чинш від реальности та заробок на бондах $12,913.51. Разом дохід $42,564.16.

Табеля розходу виказує, що з фонду посмертного виплачено $3,123.00 на посмертні запомоги по дітях, а крім цього перенесено $8,180.00 за 818 дітей переписаних з Молодечого Департаменту до старших членів. Дальше йдуть виплати: на помічні сили $2,717, „Юкраінен Віклі", друки, книжечки, відзнаки і т. п. $6,313.75. Почтові видатки $475.00, актуарій і податок від чеків $404.02 і податок від реальностей, направи і праці $272.15. Разом розхід $21,484.92. Чистого прибутку майна за 1934 рік остається $21,079.24.

LEDGER ASSETS.

Mortgage loans on Real Estate		$177,159.44	
Book value of Bonds $93,227.50; Stocks $12,983.00		106,210.50	
Deposits in trust companies and banks not on interest	$26,544.49		
Deposits in trust companies and banks on interest	37,260.03	63,804.52	
Real Estate		5,900.00	**$353,074.46**

NON-LEDGER ASSETS.

Interest due, $3,024.00 and accrued $1,924.65 on Mortgages	$ 4,948.65	
Interest accrued $857.09 on Colletoral Loans	857.09	
Interest in Banks	850.26	**6,656.00**
Gross Assets		**$359,730.46**

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED.

Look value of Bonds over Amortized or Investment value	$ 2,780.24	
Book value of Stocks over market value	9,669.75	
Rent due and accrued, interest on mortgages in default	3,210.66	**15,660.65**
Total Admitted Assets		**$344,069.81**

LIABILITIES.

Death claims due and unpaid, No. 1	$ 346.00	**$ 346.00**
Reserve for Protection of Certificates	35,217.04	**35,217.04**
Total		**$ 35,563.04**

ЗІСТАВЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ.

Готівка.

Готівка з кінцем 1933 року	$ 78,577.22
Прихід за 1934 рік	63,565.58
Разом	$142,142.80
Розхід за 1934 рік	78,338.28
Готівка з кінцем 1934 року	$63,804.52

Морґеджі.

З кінцем 1933 року було на морґеджах	$169,738.00
В 1934 році інвестовано в морґеджах	14,397.44
Разом	$184,135.44
Сплачено морґеджів	6,976.00
З кінцем грудня 1934 р. осталося на морґеджах	$177,159.44
Сплачено бондами два морґеджі	$6,168.00
Сплачено готівкою	808.00
Разом	$6,976.00

Бонди.

З кінцем грудня 1933 року було на бондах	$ 77,780.00
Закуплено бондів на суму	48,430.50
Разом	$126,210.50
Продано бондів на суму	20,000.00
З кінцем грудня 1934 р. осталося на бондах	$106,210.50

Реальність.

З кінцем грудня 1933 була одна реальність на суму $5,900.00. За 1934 рік не було змін у реальностях, тому ця інвестиція остается без зміни.

SCHEDULE SHOWING NUMBER OF INSURED AT EACH AGE, AMOUNT OF INSURANCE, NUMBER OF DEATHS AND LOSS INCURRED IN JUVENILE BRANCH AT AGE NEXT BIRTHDAY.

Age next Birthday	Number of Insured Dec. 31, 1934	Amount of Insurance	Number of Deaths During the year	Death Losses Incurred During the year
2	189	$ 4,738	2	$ 26.00
3	116	5,978		
4	178	11,810		
5	237	19,660		
6	296	34,728	1	93.00
7	377	48.464	2	205.00
8	462	78,479		
9	571	112,450		
10	663	150,514	1	200.00
11	688	182,931	1	253.00
12	728	224,681		
13	835	286,376	1	346.00
14	904	309.960		
15	1,014	349,186		
16	1,011	395,800	1	400.00
17	787	300,286	2	800.00
18	313	123,662	2	800.00
Total	9,369	$2,636,703	13	$3,123.00

EXHIBIT OF CERTIFICATES IN INFANTILE BRANCH

	Number	Amount
Benefit certificates in force December 31, 1933	9,686	$2,723.243
Benefit certificates written during the year	1,065	288,343
Benefit certificates revived during the year	797	192,229
Totals	11,548	$3,203,845
Deduct terminated, decreased or transferred during the year	2,179	567,112
Total benefit certificates in force Dec. 31, 1934	9,369	$2,636,703
Benefit certificates terminated by death during 1934	13	3,123
Benefit certificates terminated by lapse during 1934	2,166	563,989

EXHIBIT OF DEATH CLAIMS IN INFANTILE BRANCH

	TOTAL CLAIMS	
	Number	Amount
Claims unpaid December 31, 1933	1	$ 346.00
Claims incurred during the year	13	3,123.00
Totals	14	$3,469.00
Claims paid during the year	13	3,123.00
Claims unpaid December 31, 1934	1	$ 346.00

РОЗВІЙ У. Н. СОЮЗА ЗА ЧАС ВІД 22. ЛЮТОГО 1894 Р. ДО 31. ГРУДНЯ 1934 Р.

Число пор.	Рік	Число членів	Вкладки, розмет, табеля смерт.	Разом всі фонди	Фонд сирітський під опікою УНС.	Власність У. Н. Союза	Загальні замкнення з кінцем року
1	1894		50 цнт.	$ 220.35	$	$ 220.35	$ 220.35
2	1895		"	385.25		385.25	605.60
3	1896	587	"	151.36		151.36	756.96
4	1897	1,019	"	2,187.97		2,187.97	2,944.93
5	1898	1,593	"	2,743.64	304.05	2,439.59	5,688.57
6	1899	2,057	"	1,198.51	1,145.00	53.51	6,887.08
7	1900	3,067	70 цнт.	3,297.32	14.49	3,282.83	10,184.40
8	1901	3,711	"	2,111.48	1,400.00	711.48	12,295.00
9	1902	3,384	"	1,956.31	750.00	1,206.31	14,252.19
10	1903	3,796	"	877.66	2,439.73		15,129.85
11	1904	5,857	"	2,863.49	2,309.11		17,993.34
12	1905	6,547	"		3,379.80		16,491.75
13	1906	7,888	"	5,712.00	3,443.15		23,705.34
14	1907	8,540	Розмет	13,404.33	6,270.07	5,453.52	37,109.67
15	1908	8,795	"	8,961.59		8,961.59	46,071.26
16	1909	11,793	"	20,053.45	6,232.91	13,382.64	66,124.71
17	1910	14,430	"	34,264.25	11,182.64	23,081.61	100,388.96
18	1911	13,280	"	7,912.05	4,079.14	3,832.91	108,301.01
19	1912	14,917	"	32,229.86	4,518.37	27,711.49	140,530.87
20	1913	19,110	"	51,346.37	2,773.14	48,573.23	191,877.24
21	1914	12,396	"	69,852.22	11,936.42	57,915.80	261.729.46
22	1915	6,750	Після літ	21,780.37		21,780.37	283,509.83
23	1916	9,174	"	62,403.72	2,491.60	59,912.12	345.913.55
24	1917	10,008	"	86,099.01	9,642.42	76,456.59	432.012.56
25	1918	11,891	"				416,196.02
26	1919	12,445	"	87.844.03	19.688.41	68,155.62	519.856.59
27	1920	12.237	"	66.461.39	6,119.98	60,341.41	586.317.98
28	1921	11.815	"	119,883.51	9.296.33	110,587.18	706,201.49
29	1922	12.427	"	121.764.86	11.185.35	110.579.51	827,966.35
30	1923	14.790	"	156,012.46	28.412.32	127,600.14	983.978.81
31	1924	17,011	"	180,228.83	8.307.43	171,921.40	1.164,207.64
32	1925	18,195	"	170.207.83	4.628.30	165,579.53	1.334.415.47
33	1926	19.332	"	234.580.73	600.95	233.979.78	1.568.996.20
34	1927	19.962	"	214.593.10	7.514.41	207.078.69	1.783.589.30
35	1928	20.381	"	248.967.53	9.950.53	239,017.00	2.032.556.83
36	1929	21,286	"	159,229.82	16,951.17	142,278.65	2,191,786.65
37	1930	21,338	"	267,273.77	6,278.55	260,995.22	2,459,060.42
38	1931	20,817	"	287.131.91	4.958.26	282,173.65	2,746,192.33
39	1932	19,831	"	195,146.59	4,821.36	190,325.23	2,941.338.92
40	1933	20.702	"	199,337.09		207,268.32	3,140,676.01
41	1934	20,974	"	254,101.13	5.127.86	248,973.27	3,394,777.14
				$3,394,777.14	$210,226.97	$3,184,550.17	$3,394,777.14

Маєток Молодечого Департаменту У. Н. Союза 353,074.46

Загальний маєток У. Н. Союза 3,747,851.60

РОЗВІЙ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. СОЮЗА

за час від 1. липня 1921 до 31. грудня 1934 р.

Число поряд.	Рік	Число членів	Вкладки	Власність Мол. Департ.	Загальні замк. з кінцем року
1	1921	5,124	Т. 1.—25 ц.	4,994.12	4,994.12
2	1922	5,883	„	9,756.20	14,750.32
3	1923	7,633	„	12,792.54	27,542.86
4	1924	9,510	„	17,314.16	44,857.02
5	1025	10,667	Т. 1.—25 ц. і Т. 2.—50 ц.	21,847.33	66,704.35
6	1926	11,714	„ „	23,959.99	90.664.34
7	1927	12,346	„ „	27,776.89	118,441.23
8	1928	12,971	„ „	29,196.22	147,637.45
9	1929	14,037	„ „	51,617.87	199,255.32
10	1930	13,891	„ „	39,289.24	238,544.56
11	1931	13,433	„ „	37,578.99	276,123.55
12	1932	12,015	„ „	38,743.41	314,866.96
13	1933	9,612	„ „	17,128.26	331,995.22
14	1934	9,273	„ „	21,079.24	353,074.46
Маєток Молодечого Департаменту 31 грудня 1934				$353,074.46	$353,074.46

Приріст фондів У. Н. Союза за 1934 рік	$254,101.13
Приріст фондів Молодечого Департяменту за 1934 рік	21,079.24
	$275,180.37
Приріст фонду сирітського	5,127.86
Приріст власних фондів У. Н. Союза за 1934 рік	$270,052.51

Поіменний спис померших членів, по яких осталися невиплачені посмертні запомоги у фонді сирітськім, був проголошений у „Свободі" ч. 36.

Сиротинець-Захист.

Готівка з кінцем грудня 1933 року	$51,374.14
Процент з банків за 1934 рік	706.48
Готівка з кінцем грудня 1934 р.	$52,080.62

Фонд бл. п. С. Ядловського:

Готівка з кінцем грудня 1933 року	$2,315.39
Процент з банків за 1934 рік	69.97
Готівка з кінцем грудня 1934 року	$2,385.36

Отсим уважаю всі рахункові зіставлення за вичерпані. Рік 1934 багато тяжчий від попереднього. Найбільше праці і відповідальности є від інвестицій, у першу чергу морґеджах. Банки дають знижку процентів від морґеджів і тому до нас зголошується чимраз більше людей по знижку проценту. Банкам це далося зробити без більшої страти, бо вони заразом обтяли процент депозиторам. Ситуація в стейті Ню Джерзи, а передівсім у місті Джерзи Сіти, є тим гірша, що податки є надзвичайно великі і власник реальности як сколектує рент і заплатить податок, направи й асекурацію, то на проценти не багато остається. Згідно з заявою Ню Джерзи Текс Пеерс Асс. 1 липня 1934 р. було незаплачених податків на суму $160,000,000 тільки за 1933 рік, а залеглих податків з попередних літ на суму 250 міліонів. Величезні недобори податків можна пояснити тільки тим, що податок є надто високий. Бо тоді, як в інших стейтах податок виносить $69.00 на голову, то в нашім стейті він виносить $116.00. Опінія джерзисітських банків є не дати більше морґеджів у місті так довго, доки не буде запроваджена відповідна ощадність в адміністрації міста. Тому ми взагалі старались не уділювати більше морґеджів в місті, а ті, що дано, то поза місто Джерзи Сіти. Головна канцелярія докладає всіх старань, щоб люди платили податки, і якраз зприводу незаплачених податків приходиться перебирати контролю над реальностями.

Минулий рік був ювилейним роком У. Н. Союза. Поза збори відділів в околиці осідку головної канцелярії я брав участь та промовляв в отсих місцевостях: 18 березня 1934 р. в Брукліні, Н. Й. (справа злуки); 20 травня в Менвіл, Р. Ай.; 27 травня в Мекеду, Па.; 3 червня в Пітсбурґу, Па.; 5 серпня в Скрентон, Па.; 28 жовтня в Бріджпорт, Конн.; 4 листопада в Найставн, Па.; 11 листопада в Нюарку і 24 листопада в Бавнбрук, Н. Дж. Дуже жалую, що через працю в головній канцелярії я не можу виїжджати до дальших місцевостей, хоч багато разів члени й урядники домагаються того. Я вважаю, що безпосереднім контактом, а до того живим словом можна вияснити багато важних організаційних справ.

Праця в головній канцелярії була вповні гармонійна і на цім місци я вважаю своїм обовязком подякувати головному предсідникови, як і головному рекордовому секретареви за щиру співпрацю. Те саме можна сказати і про редакцію „Свободи" та всіх головних урядників, з контролею включно.

Було би гріхом з моєї сторони не подякувати всім відділовим урядникам, а передовсім секретарям, за їх щире віднoшення і вирозумілість у всіх справах, а тих справ були тисячі. Ми спільно старались усе викінчити як слід і з новим 1935 роком почали дальше працювати на честь і славу нашого Українського Народного Союза.

ЗВІТ ЗАВІДАТЕЛЯ СВОБОДИ, ПЕТРА МАЦІЙОВСЬКОГО.

Від 1-го січня 1934 до 31-го грудня 1934.

Шановна екзекутиво і головні уряднички й урядники!

Моє звідомлення як завідателя „Свободи" буде коротке, тому, що приходи і розходи все складаються з одних і тих самих позицій кождого року. Може бути тільки та ріжниця, що рік 1934 показався трохи ліпшим ніж рік 1933. У 1933 р. було трохи недобору, але зате рік 1934 був трохи ліпший і цей недобір надроблено. І розходи були трохи менші ніж у 1933 р. І тут я старався щадити, де тільки було можна. Одно тільки мушу зазначити: що в році 1934 було трохи нарікань зі сторони декотрих відділів, які містили оголошення роблених ними імпрез, що, мовляв, вони не повинні платити за оголошення, бо це є відділ У. Н. Союза і він дотичну імпрезу робив на народню ціль, або що така імпреза не принесла їм доходу. Я старався, наскільки було можливо, пояснити таким відділам, що коли ми не будемо рахувати за такі оголошення, то з самої передплати неможливо удержати видавництво, особливо денника. Я все старався такі справи полагоджувати так, щоби відділ був вдоволений.

Тепер приступлю до відчитання мого звіту з фінансової діяльности за цілий рік:

ПРИХОДИ:		РОЗХОДИ:	
Січень	$7,227.80	Січень	$ 4,356.07
Лютий	5,287.09	Лютий	4,321.27
Березень	6,357.67	Березень	7,094.29
Квітень	5,102.61	Квітень	4,389.41
Травень	6,686.67	Травень	5,127.36
Червень	5,164.18	Червень	5,179.88
Липень	5,000.63	Липень	5,064.13
Серпень	4,778.06	Серпень	4,999.66
Вересень	9,209.71	Вересень	5.540.93
Жовтень	5,576.16	Жовтень	5,218.18
Листопад	5,912.74	Листопад	6,183.99
Грудень	6,144.68	Грудень	10,542.92
Разом	$72,448.00	Разом	$68,018.09

Пояснення приходів і розходів.

Передплата від членів У. Н. Союза	$48,333.00	Платні редакторів і завідателя	$12,600.00
Передплата приватна	3,759.46	Платні робітників	24,169.55
Оголошення	5,954.86	Платні кореспондентів	1,804.00
Роботи У. Н. Союза	6,807.96	Папір і інші потрібні матеріяли в друкарні	10,640.44
Роботи приватні	2,652.82	Почта за часопис	6,000.82
Торг з книгарні	3,582.40	Опал, світло, електрика	1,972.88
Ріжні дрібні, як звороти і т. п.	1,357.50	Видатки адміністрації	2,316.86
		Асекурація	651.46
		Купно книжок	1,037.53
		Нові знаряди	120.92
		Направа машин	68.09
		Текси і рент	6,635.54
Разом	$72,448.00	Разом	$68,018.09

ЗІСТАВЛЕННЯ

Прихід від 1-го січня до 31-го грудня 1934		$72,448.00
Готівка в банку з днем 31го грудня 1933		7,391.20
Разом		$79,839.20
Розхід від 1-го січня до 31-го грудня 1934		68,018.09
Остається готівки по день 31-го грудня 1930		$11,821.11
Federal tax on 95 checks in N. J. Title @.02 c.	$1.90	
Federal tax on 24 cheks in Chase @.02 c.	24	2.14
		11,818.97
Депозит у ґазовій компанії		50.00
		$11,868.97

N. J. Title Guarantee	$ 4,581.22
Chase National Bank	3,292.28
N. J. Savings Acct	3,578.00
Cash on hand December 31, 1934	367.47
	$11,818.97
Deposit in Gas Co.	50.00
	$11,868.97

На цім кінчу свій звіт. Як головні урядники й урядники будуть хотіти дістати які пояснення, то я буду старатись давати відповіди при дискусіях над звітами.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ПЕРШИЙ СТРАЙК ҐАЗЕТЯРІВ.

У Нюарку, Н. Дж., покінчився вже перший в Америці страйк ґазетярських робітників. Ішло тут не про складачів або друкарів, а про редакційних робітників. Страйк почався понад три місяці тому з того, що заряд ґазети викинув з роботи 8 редакційних сил за те, що вони домагалися кращої заплати.

Справа для цих викинених робітників виглядала спершу майже безнадійно. Накладці ґазети покладалися на те, що вони виграють страйк, бо нині є в Америці багато безробітних письменників, готових до праці хочби як скеби (страйколоми). Вони рахували на те, що багато ґазетярів готові своїх товаришів у ложці води втопити, щоб тільки собі на верх виплисти. Вони рахували й на те, що страйкуючі робітники, які працюють фізично, можуть знайти поміч в юнії, а умові робітники, що працюють у ґазеті, юнії не мають, отже не знайдуть ніякої зорґанізованої помочі. Крім того рахували накладці й на те, що серед американського громадянства ще нема виробленого почуття, що ґазетяр сповняє якусь потрібну для громадянства роботу, тому, видавці думали, громадянство не підопре боротьби ґазетярів за кращу долю.

Сталось інакше. Ґазетярі зорґанізували зараз орґанізацію, що зветься Ґазетярська Ґілда, та під кождим оглядом є правильною юнією. В обороні 8 викинених ґазетярів застрайкували 43 ґазетні робітники. Вони повели завзяту боротьбу вічами, пікетами, тощо. Ці демонстрації навчили американське громадянство про значіння праці ґазетярського робітника.

По трох місяцях перший ґазетярський страйк скінчився повною побідою ґазетярських робітників.

„БІЛО-КОВНІРЦЕВІ" „СНОБИ".

Яким переломовим явищем є цей страйк, знає кождий, що приглядається американському життю. Кождий такий чоловік знає, що в Америці вважають робітником тільки того, хто працює руками. Того, хто працює головою, вважають чомусь кимсь іншим, а не робітником.

Підчеркнула це виразно відома американська письменниця Фені Герст у своїй промові до „біло-ковнірцевих робітників'', себто крамничних помічників, книговодів, скорописів і рахунковців, що зібрались оноді в готелю Делейно в Ню Йорку на збори своєї юнії. Вона вказала їм на те, що робітники, котрі працюють більше мізком, і котрі через те повинні би мати краще розуміння своїх інтересів та ваги орґанізації, цього зрозуміння не мають.

Не закривайте, панове, говорила вона, що так звані мізкові робітники працюють мізком дуже поволі. Вони вважають себе часто чимсь кращим від „чорних рук'', але на ділі вони не є нічим іншим, як звичайніськими собі снобами, себто вульґарними людьми, що без найменшої причини вважають себе вищими від людей, які на ділі є вищими від них.

ДУХОВЕНСТВО СОБІ.

Не знаю, чи читали ці слова відомої письменниці в кругах духовенства, чи ні, досить, що в Ню Йорку відбулася два дні потім нарада так званої „Министер Юніон оф Америка", а на ній говорено передовсім про забезпечення для духовенства „відповідної заплати''.

Президент орґанізації говорив, що орґанізація думає повести пропаґанду за орґанізацію духовників усіх віроісповідань на оборону їх матеріяльного існування. У своїй промові до зборів він показував на приклад шкотських презбитеріянських проповідників, що своєю орґанізацією добилися забезпечення кождому паростові цієї церкви відповідного удержання.

„Юнія духовиків Америки" це немовби правильна робітнича юнія: члени носять правильні червоні юнійні карти й вона недавно подалась до Американської Федерації Праці за чартер.

Хто сподівавсяб таких подій десять літ тому? Тоді по багатьох церковних орґанізаціях бачили одинокий вихід на злі приходи підлабузнитися до власть маючих, щоб дали кращу парохію.

БРАТИ ҐРІМИ

(ВУНІ) Німецький світ святкує цього року великий ювилей: 150 роковини уродин Якова Ґріма й 75-ті смерти його молодшого, але нерозлучного в праці брата Вільгельма, що поклали вповні свідомо, з любови до народу й батьківщини, основи під національне і державне відродження німецької нації.

Брати Ґріми всі свої епохальні праці присвячували своїй улюбленій батьківщині, звідки, за їхніми власними словами, черпали сили до праці над пізнанням минулого й сучасного власного народу та над його піднесенням і зєдиненням.

Вони поклали собі за завдання розслідити з писаних і словних памятників усе духове життя німецького народу, як воно проявлялося в мові, поезії, віруваннях, звичаях і обрядах, історичних переказах і правних памятниках, і дати німецькому народови живий образ цього великого національного добра й багатства, що ще так мало цінилося і розумілося. Брати Ґріми обхопили своїми студіями всі ділянки німецького народознавства й полишили по собі монументальні праці, які сто літ після їх появи не втратили ще своєї вартости не тільки як незабутні памятники національного відродження, але й як джерела наукового розсліду. „Німецька граматика", що появилася рівночасно з нашою граматикою Павловського з кінцем другого десятка XIX-го століття, „Німецька мітольоґія" (1835), „Німецькі правні старинности'', „Історія німецької мови'' та інші праці Якова Ґріма, „Німецькі перекази" та видання старонімецьких літературних памятників Вільгельма Ґріма освітили тодішню німецьку сучасність яскравим і блискучим світлом багатої й незрівнаної минувшини, що скоро кинула проміння і назустріч новій будуччині.

Ще більше значіння та ще більший вплив, що вилився поза границі німецького народу й розбудив до нового життя сусідні славянські народи, мали їх спільні клясичні збірки німецьких казок і німецьких переказів, які зробили братів Ґрімів заповідниками народнього відродження на сході, нарівні з „Ідеями" Гердера та творчістю німецьких романтиків.

Ювилей братів Ґрімів святкуємо тому й ми, Українці, й клонимо голови перед тінями обидвох великанів німецького духа.

З. Кузеля.

— Пане майстре, ціла хата завалилася, як ми стали розбирати руштування!

— А ви дурні одні! Чи я вам не говорив, щоб ви розбирали руштування, аж тапетник розліпить тапети?

„Дайте народові світло, а він собі знайде дорогу" — сказав старинний фільософ Аристотель.

„Нарід, байдужий на своє майбутнє, загине" — сказано в книзі Премудрости.

Великі мислителі все пригадували, що доля нації залежить від її освіти. Збережімо й українській нації світло, а вона знайде собі вихід з теперішнього важкого положення.

На рідній землі дають освіту українському народові культурні й научні установи. Їм брак найконечніших матеріяльних засобів.

Ми, сини й доньки українського народу, сповнімо наш національний обовязок:

ДАЙМО ДОПОМОГУ ТИМ УСТАНОВАМ.

Істнування Рідної Школи в Старому Краю загрожене. Лавою спішімо на її ратунок.

Для застанови, як зорґанізувати поміч Рідній Школі в часі Великодніх Свят, зійдімося на

РІДНОШКІЛЬНЕ ВІЧЕ В НЮ ЙОРКУ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 14-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1935 РОКУ

в годині 3-тій пополудні

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

Громадяни! Ваш обовязок прийти в комплеті! 80,3,6

НЮЙОРСЬКИЙ КОМІТЕТ РІДНОЇ ШКОЛИ:

о. Петро Понятишин, о. Ф. Тарнавський, Ілля Гузар, Семен Демидчук, Василь Лазута, Василь Пуйда, Михайло Радик.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА ім. М. ДРАГОМАНОВА, 1-го відділу Оборони України в Ню Йорку

:——::——: відбудеться :——::——:

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 7-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1935 РОКУ

в годині 2-гій пополудні

В УКР. НАР. ДОМІ, 217-219 EAST 6th ST., NEW YORK, N. Y.

ЛЕКЦІЯ

про СУЧАСНЕ МІЖНАРОДНЄ ПОЛОЖЕННЯ й УКРАЇНА.

Лектор: т. Ярослав Чиж.

Громадяни Ню Йорку й околиці! З української й чужої преси певно вже знаєте про напружене міжнароднє положення в Европі і в цілому світі. У звязку з тим напруженням часто згадується й Україна. Товариство ім. М. Драгоманова влаштовує з тою метою згадану лекцію і запрошує на неї всіх, кому близька справа визволення українського народу. 80

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Шевченкове Свято.

Заходом Української Православної Громади і відділу 32 ОДВУ і товариств, які гуртуються при громаді, уладжено дня 24-го березня концерт в память уродин і смерти Тараса Шевченка.

Свято розпочалося панахидою, яку відслужив о. П. Корсуновський, виголосивши теж проповідь про Шевченка як пророка і учителя українського народу. Якби не Шевченко і його твори, говорив священик, то вороги давно вже приспалиб наш нарід. Однак Шевченко передав нашому народови заповіт до життя і волі і передав нам ту велику памятку „Кобзаря", — що взиває нас перестати бути рабами на своїй власній землі.

Свято відкрив вступним словом гром. Йосиф Ковалів, пояснивши значіння святкування Шевченківських свят. Висказав жаль, що кожда партія інакше розуміє Шевченка, а вже большевики то його цілком на свій лад переробили.

Хорові точки виконав хор під проводом о. Корсуновського. Відспівав Заповіт, Кобзарська Дума, Зійшов місяць. Були деклямації пані Попезової і Марусі Гоци. Закінчено піснею „Стоїть явір над водою''.

Хорові точки вийшли не так, як цього можна було сподіватися. А причина та, що та свідома молодіж, що так гордиться славою виступів між чужинцями, не бере участи в хорі, бо вважає за пониження співати в своїй галі, для себе самих і так своїх великих ґеніїв шанувати. А матери глядять на свої доні тай на своїх синів, що не беруть участи, і питають себе, а чого то буде можна сподіватися від них за кілька літ?

Реферат про Шевченка виголосив д-р Микола Гайдак. Говорив на тему „Тарас Шевченко, його життя та заповіти''. Представив присутнім, як то до нас Шевченко відзивається і як він нас учить жити, як виразно нам говорить не опиратися на нікого, а здобувати нашими власними силами свою волю, бо її для нас ніхто не здобуде, як то він нас у своїх творах кличе обєднатися, бо в злуці сила, а де сила і здорова нація — там і воля.

„Шевченкове Свято" було відогране дітьми. В ролях виступали: Юльця Пилатюк, Орися Самотюк, Мирослава Ясенюк, Володимир Ясенюк, і Антін Юрків. Деклямували: Анна Ковалів, Наталка Дедетя і Василько Пупеза.

В представленню з юнацьких часів Тараса Шевченка виступали: Пелагія Приймак, Анна Комар, Мирослав Кузик. Ролі Шевченка: Петро Гайва і Василь Мельник.

Кінцеве слово виголосив гром. П. Андрущак, візвавши присутніх наслідувати науку, яку подав нам Тарас Шевченко і будувати велику силу для визволення нашої неньки України.

Щиро оплескувано реферат д-ра М. Гайдака і дитяче представлення, де діти знаменито вивязалися зі своїх роль, і представлення старших, де було щире змагання передати той дух, яким жив Шевченко.

Свято закінчено гимном „Щи не вмерла Україна".

Стефан Коцюба.

ПРОДАВ ЖІНКУ З ДІТЬМИ.

В південній Сербії стався незвичайний випадок, що один сербський селянин продав свою 35-літню жінку і шестеро дітей за формальним контрактом іншому селянинови. Ціну купна устійнено на 1,500 динарів і два сотнари пшениці, що відповідає загальній сумі 2,000 динарів. Купець заплатив зараз половину суми і взяв жінку з дітьми до себе. Справою занялася влада.

На вулиці.

— Як ви смієте просити милостині, коли ви такі пяні?

— Прошу пані, як я тверезий, не маю відваги просити милостині.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

З ПРИВОДУ ВЕЛИЧАВОГО ШЕВЧЕНКІВСЬКОГО СВЯТА.

Треба одно признати, що місяць березень є таки в нас в особлившій пошані й то від довгих часів. А ще відраднійше, що з кождим роком стає він нам ще більше дорогим. З чого треба заключати, що з кождим роком ми все більше вчимося шанувати і розуміти ґенія України — Тараса Шевченка, якого роковини уродин і смерти обходимо в березні.

Отсе тепер ми стали на праведний шлях. Як інші культурні народи вміють шанувати память своїх великих синів, письменників чи лицарів, так і ми вміємо пошанувати своїх велитнів духа. В тій любови і поважанні до наших великих людей треба нам надалі виховувати наші молоді покоління, а в першу чергу треба звертати їхню увагу на ґеніяльного нашого пророка і мученика — Тараса Шевченка.

Правда, що це дуже мило читати в „Свободі'' отсі численні оголошення про Шевченкові Свята, або дописи про те, як ті торжества відсвятковано. І це ґарно, що тепер така громада, що не святкує роковин Шевченка, чується пониженою. Але й правда те, що не всі концерти влаштовують у такий спосіб, щоб вони могли бути виявом дійсної пошани до Шевченка чи розумінням його ідей.

Ми бачимо, що по багатьох громадах є без потреби по два чи три Шевченківські концерти, а всі зі слабою програмою. А чи не краще влаштувати один спільний концерт. з добірною програмою, з такими точками, що можуть притягнути на концерт ширший загал, та виконаними в такий спосіб, щоб люди розходилися з концерту з піднесеним духом, задоволеними і підбадьореними? Бо як того нема, то якеж це Шевченкове свято? Коли нема обєднання навіть у такім випадку, коли приходиться святкувати память нашого ґенія, то щож властиво лишилося у нас з думок Шевченка?

От з того боку концерт Шевченка, що відбудеться цеї неділі в Ню Йорку в прекрасній галі на Бродвею і зі знаметою програмою та при участи обєднанних хорів, з якими 300 хористами і нашим славним Олександром Кошицем як диригентом — є дійсною гордістю. Це буде дійсна приємність бути на такім святі нашого обєднання і нашої штуки. Ось це є шлях, яким треба нам ступати, коли святкуємо память наших ґеніїв чи память про наші державницькі змагання.

В. Мельничук,
Бейон, Н. Дж.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член 331 від. У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам нашої орґанізації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $50. котра стала мені великою помчю у моїм каліцтві. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзови. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Теодор Дупняк.
Милвил, Н. Дж.

КРАЇНА БІЛОГО СЛОНА

Про Сіям — країну білого слона — нужинці мало що знають. Це найменша держава південно-східньої Азії. На 518,159 квадратових кільометрів має около 9½ міліона населення. Політично це незалежна держава, в якій володіє король Праджадіпок (цими днями він зрікся престолу в користь свого малолітнього сина). Король більше подорожує по чужих державах, тому це між іншим дає причину Сіямцям до революції. Одні бунтуються тому, бо хотіли би, щоби король вернувся до краю, інші, щоб він зрікся престолу.

Сіям зовсім не така некультурна країна, як загально думають. Коли їхати до Сіяму з півночі,то велитенські ліси та буйна рістня кажуть нам думати, начеб цієї країни ще майже не торкнулася людська рука. А тимчасом Сіям має вже ввічливу, по новітньому узброєну поліцію, вишколену данськими інструкторами. У повітрі гудять літаки. Сіям має повітряну почту, що функціонує доволі добре, має більше як 150 военних літаків і власний летунський промисл. Коли до Сіяму їдемо морем, а опісля кораблем по ріці Менам, столиця Бангкок представиться нам наче в казці з своїми гострокінчастими пагодами (святинями) та вилкуватими дахами. Та покищо нема там вигоди сучасної цивілізації.

Королівська палата посеред великого парку, окружена перегоновими шляхами та спортовими майданами. Палатні будинки це мішанина сіямського стилю, італійського ренесансу та французького барока. Є радіо й електричні холодільні.

Із Бангкоку виходить девять залізничих шляхів.

Король Монгкут був перший просвічений володар Сіяму, який зробив кінець відсталости краю. Двацять пять літ мандрував він як будійський чернець-прошак по краю та пізнав біду народу. Як його вибрали королем, зрозумів, що Сіям мусить іти з поступом культури, а коли ні то сплинеться з англійською Бурмою або французькою Камбоджею. Монгкус не був такий замкнений у собі та відокремлений від народу, як його попередники. Двічі на тиждень показувався серед горожан, особисто приймав їх просьби та зажалення. Раз одна дівчина прийшла пожалітися королеви, що її скупі батьки хочуть продати її якомусь старцеви. Тоді король сказав: „Жінка, то не корова. Не вільно вже більше в Сіямі продавати дівчат". То була велика новина, бо здавен-давна батьки в Сіямі продавали свої діти за гроші. Сьогодні сіямська жінка зовсім така свобідна, як мужчина, а дівчата вчаться права та медицини в сіямських університетах.

Після короля Монгкута став королем Чулянгкорн. Він замовив для своєї столиці перші електричні трамваї. Та королівські слоні не зважали на ці новини, а від часу до часу виривали трамваєві шини. Чулянгкорнів син, король Рама, помер у 1925-му році. Оставив великі довги та переклад Шекспірових творів сіямською мовою. Теперішній король Праджадіпок це брат Рами.

Цивілізація Сіяму поступає скоро вперед. А всеж у Сіямі є культ святих білих слонів, як і колись. Тому кілька літ сіямський нарід мав велику радість. У пралісі на півночі Сіяму, після довгої перерви, знайшли білого слоника. Збудували нарочно для того молодого слона люксусовий віз і привезли слонятко з його мамою до Бангкоку. Слонів провожали королівські службовці та будійські духовники. На стацію в Бангкоку приїхав сам король у галевому однострої. Пів міліона врадованих людей — половина населення Бангкоку — заповнила вулиці. На хрестинах слона був увесь диплёматичний корпус. Потім святого слона завели до марморної стайні, де електричні вентилятори управильнюють температуру. Там теж ждала слонятко холодна купіль.

Білим слонам і сьогодні в Сіямі живеться чудово, хоч культура зробила вже значний поступ. Зате людям не дуже то добре. І в Сіямі є кріза.

**

Теперішній володар Сіяму, Праджадіпок, це найбагатший володар у світі. Має велитенське майно в Італії, Румунії, Німеччині, а головно в Англії. Цим велитенським майном король сам адмініструє, бо має великий змисл до бизнесу.

Великою частиною майна Праджадіпока є його славні дорогоцінности. Деякі носить час від часу його молода жінка на великих приняттях і виступах в Европі.

ВІДОЗВА
ДО ОДНОСЕЛЬЧАН МОЛОДОВИЧ, ПОВ. ПЕРЕМИШЛЬ.

Підписаний комітет дістав таку відозву від виділу читальні „Просвіти" в Молодовичах:

До Українців Північної Америки.

Українці села Молодовичі, пов. Перемишль (в Галичині під Польщею), просять українських робітників і українські установи в Америці грошевої помочі на будову Українського Народнього Дому, на котрий не можуть самі стягнутися, бо в Молодовичах є партія кацапів, які разом з Поляками агітують проти всього, що українське. Жертводавці будуть оголошені в українських часописах.

Читальню „Просвіти" в Молодовичах заложено 28-го серпня 1928 року в домі Григорія Гринишина. Не зважаючи на ріжні перешкоди кацапів, скликано збори дуже численного населення села Молодович і з поблизьких сіл, як в першій мірі з Корманич. Збори відкрив голова читальні Лев Дацько, котрий своєю горячою промовою заохотив громадянство до численного вступлення в члени читальні. Дальше своєю щирою промовою розказав д-р Біян про потребу організації і її значіння. Опісля почалися вписування в члени товариства, яких всіх на рік 1928 вписалося понад 50.

Д-р Роман Гамчикевич своєю промовою пояснив діяльність „Просвіти" і її значіння серед народу.

При грімкім нашім гимні „Ще не вмерла Україна", збори скінчилися. Від того часу провадить свою діяльність читальня „Просвіти" в терновім шляху, а всежтаки здобула понад 100 членів.

В тім же році заложили кацапи свою чиальню ім. М. Качковського і кооперативу, до якої втягнули більшу часть громадян села Молодович.

Виділ Читальні „Просвіти" в Молодовичах:
Лев Дацько, голова; **Михайло Чутро**, заст. голови; **Іван Заячковський**, секретар; **Петро Гринишин**, скарбник; **Григорій Гринишин**, господар читальні.

По отриманню цеї відозви зійшлися односельчани на наради і вибрали Комітет Збірки, до якого ввійшли: Стефан Синчишин, предсідник; Михайло Заячковський, касієр; Іван Гринишин, фінансовий секретар; Дмитро Сас і Іван Ячишин, контрольори.

Комітет з Филаделфії: Іван Ячишин, заст. предс.; Михайло Лиско, заст. касієра; Іван Ячишин (молодший), заст секретаря.

Ми від себе не маємо що багато говорити, бо відозва й справа за себе говорять.

Ми лише кличемо до своїх односельчан: Не даймо загинути нашим браттям і сестрам! Подаймо їм свою поміч! Це наш святий обовязок допомогти їм довершити цього великого діла і збудувати їм Український Народній Дім.

Ґроші просимо слати на руки касієра:

Michael Zanichkowsky,
1209 Pearl St.,
Wilmington, Delaware.

John Hrynyshyn,
304 Townsend St.,
Wilmington, Delaware.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ШАНУЙМО СВОЮ ПІСНЮ.

Мені довелося бути в останніх часах на двох наших національних святах, а то на святі в память 40-літніх роковин існування У. Н. Союза і на святі в память Тараса Шевченка.

Мушу заявити, що було старання, щоб навіть в такій невеличкій громаді як наша і з такими скромними силами, які є в нас, відсвяткувати обидва свята як слід. Щодо цього було усе в порядку. Але не можу не звернути уваги на одну обставину, яка в мене болить, а яка цілком певно трапляється і в інших громадах.

Вважаю, що це є цілком не на місці співати на Шевченківськім святі такі пісні як „Очі чорнія", а таке було. Мені лице з сорому паленіло, як я почула цю пісню на святі Шевченка. Вже досить чути її по всіх російських чи яких інших кабаретах чи з російських радіових годин. Завжди її повторяють. Всі російські Жиди її співають і то при всіх можливих нагодах. Пощок її на наших святах. Пощок її на нашім святі, коли маємо такі чудові свої рідні пісні, які вважають чужинці найкращими в світі. Таж я все чую, як на радіо Американці співають наші пісні англійською мовою, а ми будемо співати московські кабаретові пісні на наших святах, тай ще на таких як Шевченківських!

Я тільки вибрала один випадок і одну пісню. Але самі знаємо, що й тих випадків буває більше і таких пісень як „Очі чорнія" буває більше, що їх ставлять на програму наших національних свят. А цього не повинно бути!

Ірина Тарановська,
Толідо, О.

У війську.

Капраль: — Що робить сторожа, як бачить, що приходить зміна?

Вояк: — Тішиться!

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН (233)

Саме перед заходом сонця одного вечора один змучений летун зайшов до головної кватири Кейпела, полковника другого полку родезійської піхоти. „Ну, що там, Томсоне?" — спитався полковник, як офіцир засалютував. „Яке шастя. Інші всі вернулись. Не чув я нічого про поручника Сесила, ані про його літак. Я думаю, що нам прийдеться покинути надію знайти його, хіба, що ви щось придумаєте".

„Я придумав", сказав молодий офіцир. „Я знайшов літак". „Це неможливе", сказав полковник Кейпел. „Деж він? А Сесила?" „Він знаходиться у найгіршій балці в світі, далеко в середині краю. Дуже вузька балка. Я бачив літак добре, але не міг до нього дістатися. Навкола нема ні знаку життя. Лиш мертвий лев."

„Цікаво знати, чи лев убив поручника", дивувався Кейпел. Він покликав двох офіцирів і при їх помочі вони всі означили на мапі місце, де Томсон побачив літак. „Це сильно гориста країна", сказав один офіцир. „Я сумніваюся, чи піхота зможе туди добитись, не загинувши по дорозі".

„Ми мусимо рушити небо й землю, щоб лише знайти його, або його тіло", сказав полковник. „Возьміть військові автомобілі, возьміть припаси води, їжі. Заберіть зі собою теж відділ літаків. До побачення". Вони засалютували й вийшли, щоби приготовитися до виправи на ратунок свого товариша.